

Výstava v Univerzitetnej knižnici v Bratislave predstaví portréty ľudí, ktorí prežili holokaust

Tlačová správa: Bratislava 2. októbra 2018

Takmer desať rokov fotografuje Jaroslav Žiak ľudí, ktorí na vlastnej koži zažili hrôzy svetovej vojny. Portrétuje ich na pietnych akciách, ktoré si pripomínajú koniec 2. svetovej vojny, oslobodenie miest či koncentračných táborov. Jeho fotografie teraz v spolupráci so Stredoeurópskym domom fotografie vystavuje Univerzitná knižnica v Bratislave pod názvom Hrdinovia. Slávnostná vernisáž sa bude konať 2. októbra 2018 o 17,00 vo Výstavnej sále UKB. Podujatie je venované storočnici režiséra Jána Kadára. Verejnosť si výstavu môže pozrieť denne od 10,00 do 18,00.

Fotograf Jaroslav Žiak fotografuje účastníkov 2. svetovej vojny od roku 2009. Fotoaparátom zachytáva ľudí, ktorí prežili holokaust, príslušníkov protifašistického odboja aj partizánov bojujúcich v Slovenskom národnom povstaní, ale napríklad aj zdravotné sestry, ktoré pomáhali raneným či mnohých iných, ktorí neváhali v najväčšej vojne ľudských dejín nasadzovať svoje životy v boji za slobodu. Spolu za ten čas vyfotografoval 419 ľudí na 79 pietnych akciách v 5 európskych štátoch.

Z celého cyklu vybral fotograf Jaroslav Žiak na výstavu *Hrdinovia* v Univerzitetnej knižnici v Bratislave portréty tých, ktorí prežili nacistické koncentračné tábory. Séria prezentuje ľudí z rôznych krajín, rôznych sociálnych vrstiev, s rôznym vzdelaním a rôznymi životnými príbehmi. Spája ich však to, že prežili hrôzy, ktoré navždy poznačili ich život.

„Mnoho portrétov vzniklo vďaka sebazapreniu preživších vzhľadom na ich zdravotný stav, boli ochotní obetovať sa, spolupracovať. Celý proces portrétovania prebiehal na stretnutiach pripomínajúcich si zločiny fašizmu, ukončenie vojny, oslobodenie miest, koncentračných táborov. Ich saká a kabáty sa nelesknú význameniami, oni nosia viacciferné číslo. Číslo, ktoré nahradilo ich meno, oni sa stali iba číslom. V každom portréte sa ukrýva ťažký, životom skúšaný príbeh v zložitých udalostiach, ktoré ovplyvnili naše dejiny. Týka sa to nás všetkých, každého človeka,“ vysvetlil autor fotografií Jaroslav Žiak a dodáva: *„História nám ukazuje, že chyby minulosti sa neustále opakujú, človek je nepočítateľný. Preto rozhodnutie fotografovať tento cyklus je snahou zaznamenať živých svedkov, svedkov doby, dejinnej udalosti, ktorej nesmieme dovoliť, aby sa opakovala.“*

Výstava *Hrdinovia* je súčasťou viacerých podujatí, ktoré si majú pripomenúť tohtoročné 100. výročie narodenia známeho slovenského filmára a držiteľa Oscara Jána Kadára. Na filmovej a televíznej fakulte Vysokej školy múzických umení sa počas októbra a novembra uskutoční

viacero prednášok a premietaní Kadarových filmov.

Program:

20.10. FTF VŠMU, KINO KLAP, SVORADOVA 2:

- 14.00 prednáška prekladateľa Joela Ivana Hajoša o filmových prekladoch
- 15.00 Freedom Road / Cesta slobody Ján Kadar · 1979 · OV (angl.) bez slov. titulkov · 96'

25.10. FTF VŠMU, KINO KLAP, SVORADOVA 2:

- 19.00 prednáška prof. Evy Kollarovej o význame básnika Osipa Mandelštama v kontexte ruskej literatúry a kultúry
- 19.45 Mandelstam's Witness / Mandelštamova svedkyňa Ján Kadar · 1975 · OV (angl.) bez slov. titulkov · 53'

8.11. FTF VŠMU, KINO KLAP, SVORADOVA 2:

- 19.00 › The Case against Milligan / Prípád Milligan Ján Kadar · 1975 · OV (angl.) bez slov. titulkov · 52'

15.11. FTF VŠMU, KINO KLAP, SVORADOVA 2:

- 19.00 prednáška prof. Petra Michaloviča o význame filmu Modrý Hotel v kontexte westernovej filmovej tradície
- 19.45 The blue Hotel / Modrý hotel Ján Kadar · 1974 · OV (angl.) bez slov. titulkov · 55'

22.11. FTF VŠMU, KINO KLAP, SVORADOVA 2:

- 19.00 › The other Side of Hell / Iná tvár pekla Ján Kadar · 1978 · OV (angl.) bez slov. titulkov · 149'

Jaroslav Žiak: Študoval v rokoch 1992-1998 na Katedre vizuálnych médií VŠVU. Venuje sa čistej, nemanipulovanej fotografii v prostredí ateliéru i v exteriéri. Vo svojej tvorbe sa zameriava najmä na dokumentárne a portrétné projekty, na ktorých pracuje dlhodobo a systematicky. Najznámejšie sú: séria portrétov vlastnej dcéry „Ďalší príbeh“ (od 1998), cyklus zátiší „Z pracovného zošita“ (od 2002), portrétny cyklus „Hrdinovia,“ (od 2009), cyklus „Playstation“ (od 2006). Od roku 1999 pôsobí ako pedagóg odborných predmetov na oddelení fotografie v Škole úžitkového výtvarníctva Josefa Vydru v Bratislave. Vystavuje doma i v zahraničí. V roku 2011 vystavoval svoju tvorbu v rámci festivalu Mesiaca fotografie. Je členom Združenia slovenských profesionálnych fotografov. Žije a pracuje v Bratislave.

Ján Kadar: Bol slovenský filmový režisér a scenárista. Narodil sa 1.4.1918 v Budapešti, detstvo prežil v Rožňave. Po neúspešnom pokuse o štúdium práva v Prahe sa nakoniec v Bratislave v roku 1938 dostal na filmovú školu Karola Plicku. Pre svoj židovský pôvod sa počas druhej

svetovej vojny ocitol v pracovnom tábore. Povojnové týždne a mesiace zachytil v dokumente Na troskách vyrastá život (1945), ktorý je jeho prvým filmovým dielom. Pre Kadára sa kľúčovým stalo stretnutie s Elmarom Klosom, s ktorým od roku 1952 tvorili nerozlučnú dvojicu režisérov. Spolu nakrútili osem filmov. Prvým bola dráma Únos (1952), vytvorili napríklad aj snímky ako Smrt si říká Engelchen (1963) podľa knihy Ladislava Mňacha či politickú drámu Obžalovaný (1964).

Najväčší úspech im priniesol Obchod na korze nakrútený na motívy novely Ladislava Grosmána. Sugestívny príbeh z obdobia vojnovnej Slovenskej republiky sa nakrúcal v Sabinove a hlavnú úlohu v ňom stvárnil Jozef Kroner. Premiéru mal 9. septembra 1965 a priniesol svojim tvorcom Cenu akadémie, teda Oscara za najlepší cudzojazyčný film v roku 1966. Dohromady získal až 17 zahraničných ocenení.

Krátko po okupácii Československa vojskami Varšavskej zmluvy v auguste 1968 Ján Kadár emigroval do USA. Od 70. rokov 20. storočia vytvoril Kadár ďalších päť filmov, ale už v americkej a kanadskej produkcii. Jeho snímka Lies My Father Told Me (Čo mi otec narozprával, 1975) bola ocenená Zlatým glóbusom v kategórii Najlepší zahraničný film.

Ján Kadár zomrel 1. júna 1979 v Los Angeles vo veku 61 rokov.

Vstup do Výstavnej sály UKB je z Michalskej 1

Výstava je otvorená denne: 10,00-18,00 hod.

V prípade akýchkoľvek otázok ma neváhajte kontaktovať.

Kontakt:

Mgr. Jana Masárová

Kultúrna manažérka a mediálny servis

Univerzitná knižnica v Bratislave

+421 915 140 673

jana.masarova@ulib.sk